

Handläggare
Catarina Nilsson
08-508 26 242**Till**
Trafiknämnden
2025-10-23

Handlingsplan för åldersvänlig stad. Svar på remiss från kommunstyrelsen

Förslag till beslut

1. Trafiknämnden beslutar att överlämna trafikkontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Trafiknämnden beslutar om att omedelbart justera paragrafen.

Gunilla Glantz
FörvaltningschefSara Bergendorf
AvdelningschefJenny Carlsson
Enhetschef

Sammanfattning

Handlingsplan för en åldersvänlig stad syftar till att säkerställa att äldre personer åtnjuter samma mänskliga rättigheter som andra grupper i samhället. Handlingsplanen riktar sig till samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Handlingsplan har remitterats av kommunstyrelsen.

Trafikkontoret välkomnar att arbetet med mänskliga rättigheter stärks genom handlingsplan för en åldersvänlig stad.

Handlingsplanen konkretiserar på ett bra sätt hur stadens praktiska arbete kan genomföras för att Stockholm ska vara en åldersvänlig stad. Kontoret konstaterar att planens alla fem utvecklingsområden har konkreta kopplingar till kontorets verksamhet. Kontoret konstaterar också att många av de frågor som behandlas i handlingsplanen arbetar kontoret redan idag aktivt med.

Handlingsplanens utvecklingsområde pekar ut viktiga prioriteringar och samlar insatser för arbetet framåt. Kontoret anser dock att de

mål som refereras till i handlingsplanen, både de övergripande och utvecklingsområdenas mål, behöver framgå mer tydligt.

Kontoret delar uppfattningen att trygghet och tillgänglighet är avgörande för att äldre ska kunna delta i samhället. Kontoret saknar dock skrivningar om säkerhetens betydelse. Äldre är en utsatt grupp i trafikmiljön och är överrepresenterade inom de allvarligaste skadegraderna. Av alla allvarligt skadade under 2024 var 53 procent 65 år eller äldre. Låga hastigheter och vinterväghållning av god kvalitet är av största vikt för minskat antal olyckor, äldres självständighet och för att förebygga isolering vintertid.

Sammantaget gör trafikkontoret bedömningen att handlingsplan för en åldersvänlig stad utgör ett angeläget styrdokument för att stärka, utveckla och samla stadens arbete för att Stockholm ska vara en åldersvänlig stad.

Remissen

Handlingsplan för en åldersvänlig stad syftar till att säkerställa att äldre personer åtnjuter samma mänskliga rättigheter som andra grupper i samhället. För att uppnå detta måste äldre invånare erbjudas möjligheter att delta i samhällslivet, vara delaktiga i beslut som påverkar deras liv och få tillgång till nödvändiga tjänster och omsorg. Handlingsplan har remitterats av kommunstyrelsen. Remissinstanserna, inklusive trafiknämnden, har ombetts att besvara remissen senast 2025-10-25.

Som grundare och fullvärdig medlem av det europeiska nätverket Age-friendly cities and communities har Stockholms stad åtagit sig att arbeta för att uppnå en åldersvänlig stad. Åtagandet omfattar att:

- lyssna på den åldrande befolkningens behov,
- samarbeta med äldre människor och över sektorsgränserna för att skapa åldersvänliga fysiska och sociala miljöer,
- bedöma och bevaka stadens åldersvänlighet,
- dela med sig av erfarenheter, prestationer och lärdomar till andra städer och samhällen.

Stockholms stad har även åtagit sig att följa den modell som Världshälsoorganisationen (WHO) har utvecklat där ett antal områden har pekats ut som särskilt betydelsefulla för att vara en åldersvänlig stad. Handlingsplanen innehåller fem utvecklingsområden som utgår från WHO:s modell och som har anpassats till stadens förutsättningar. Dessa är:

- Delaktighet och inflytande
- Samverkan och partnerskap
- Social inkludering
- Bostäder och stadsmiljö
- Kommunikation och information

Alla nämnder och bolagsstyrelser har ansvar för att säkerställa de mänskliga rättigheterna i sina verksamheter och arbetet ska vara systematiskt och sammanhållet. Stockholms stads program för de mänskliga rättigheterna (MR-programmet) ger vägledning i arbetet. Uppföljningen av handlingsplanen sker i ordinarie processer för uppföljning.

Under 2024 fick Äldrecentrum i uppdrag att genomföra en utvärdering av implementeringen av handlingsplanen. Under framtagandet av handlingsplanen har synpunkter även inhämtats från representanter för stadsdelsnämndernas pensionärsråd, kommunstyrelsens pensionärsråd, samtal med andra kommuner samt från styrgruppen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom trafikkontoret.

Trafikkontorets synpunkter

Trafikkontoret välkomnar att arbetet med mänskliga rättigheter stärks genom handlingsplan för en åldersvänlig stad.

Handlingsplanen konkretiserar på ett bra sätt hur stadens praktiska arbete kan genomföras för att Stockholm ska vara en åldersvänlig stad. En åldersvänlig stad säkerställer att äldre personer åtnjuter samma mänskliga rättigheter som andra grupper i samhället.

Kontoret konstaterar att planens alla fem utvecklingsområden har konkreta kopplingar till kontorets verksamhet och därmed till hur kontoret bidrar till att staden uppfyller de mänskliga rättigheterna. Många av de frågor som behandlas i handlingsplanen arbetar kontoret redan idag aktivt med. Handlingsplanens utvecklingsområde pekar ut viktiga prioriteringar och samlar insatser för arbetet framåt. Kontoret anser dock att de mål som refereras till i handlingsplanen, både de övergripande och utvecklingsområdenas mål, behöver framgå mer tydligt.

Trafikkontoret vill vara en aktiv part i arbetet med att skapa en inkluderande stadsmiljö som är trygg, säker och tillgängliga för äldre. Kontoret delar uppfattningen att trygghet och tillgänglighet är

avgörande för att äldre ska kunna delta i samhället. Kontoret saknar dock skrivningar om säkerhetens betydelse. Äldre är en utsatt grupp i trafikmiljön och är överrepresenterade inom de allvarligaste skadegraderna. Av alla allvarligt skadade under 2024 var 53 procent 65 år eller äldre. Låga hastigheter och vinterväghållning av god kvalitet är av största vikt för minskat antal olyckor, äldres självständighet och för att förebygga isolering vintertid. Kontoret är gärna en del av den samverkan som krävs för att minska antalet fallolyckor. Kost och träning nämns i handlingsplanen men också att utveckla vinterväghållningen, tillgängliggöra broddar och ge information om väderförhållanden och lämpliga skor är viktiga pusselbitar. Trafikkontoret och stadens äldreombudsman har haft en inledande dialog kring hur man tillsammans skulle kunna arbeta för att förebygga och minska antalet fallolyckor. Under 2024 var 38 procent av de allvarligt skadade i trafiken 65 år eller äldre och skadades i en fallolycka. .

En viktig del i trafikkontorets bidrag till att Stockholm ska vara en åldersvänlig stad är arbetet med att utforma det offentliga rummet (gator och torg) på ett sätt som gör dem trygga, säkra, tillgängliga och attraktiva för alla. Målsättningen är att skapa förutsättningar för att en mix av människor ska vilja nyttja det offentliga rummet i så stor utsträckning som möjligt. Kontoret har mångårig erfarenhet av tillgänglighetsarbete och genomför årligen åtgärder för ökad tillgänglighet. Kontoret genomför också åtgärder för ökad trygghet och tar del av de synpunkter som framkommer genom stadsdelsförvaltningarnas trygghetsvandringar med bland annat pensionärsråden.

Trafikkontoret arbetar kontinuerligt med att kompetensutveckla medarbetarna, utveckla metoder, processer och rutiner inom exempelvis trygghet, universell utformning, säkerhet och grönstruktur i syfte att säkerställa en inkluderande stadsmiljö för alla.

Kontoret delar uppfattningen av att kommunikation och information ska vara tillgänglig för alla, oavsett digital vana, språklig bakgrund eller funktionsförmåga. Kontoret arbetar kontinuerligt med att säkerställa att alla de medborgare vi har kontakt med bemöts på ett likvärdigt och professionellt sätt.

Sammantaget gör trafikkontoret bedömningen att handlingsplan för en åldersvänlig stad utgör ett angeläget styrdokument för att stärka, utveckla och samla stadens arbete för att Stockholm ska vara en åldersvänlig stad.

Slut

Bilagor

1. Handlingsplan för åldersvänlig stad.